

Byzantina Symmeikta

Vol 24, No 1 (2014)

BYZANTINA SYMMEIKTA 24

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Copyright © 2024, CONTENTS

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

CONTENTS. (2014). ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. *Byzantina Symmeikta*, 24(1). Retrieved from <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/bz/article/view/36734>

BYZANTINA ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

BYZANTINA SYMMEIKTA

NATIONAL HELLENIC RESEARCH FOUNDATION
INSTITUTE OF HISTORICAL RESEARCH
SECTION OF BYZANTINE RESEARCH

BYZANTINA SYMMEIKTA

VOLUME 24

ATHENS 2014

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

ΤΟΜΟΣ 24

ΑΘΗΝΑ 2014

Editorial Staff

Executive editor

Prof. Taxiarchis G. Kolias, Institute of Historical Research / University of Athens

Editors

Charalambos Gasparis, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Maria Gerolymatou, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Stylianos Lampakis, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

Associate Editors

Christine Angelidi, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Sophia Kalopissi-Verti, University of Athens
George Kardaras, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Marina Koumanoudi, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Maria Leontsini, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Gerasimos Merianos, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens
Anastasia Yangaki, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

Book Review Editor

Stylianos Lampakis, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

Principal Contact

Niki Tsironi, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

International Editorial Advisory Board

Jean-Claude Cheynet, University of Paris, Sorbonne-Paris IV
Evangelos Chrysos, University of Athens
Slobodan Ćurčić, Princeton University
Judith Herrin, King's College, London
Johannes Koder, University of Vienna
Ljubomir Maksimović, Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade
Paolo Odorico, École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris
Günter Prinzing, University of Mainz
Dieter Roderich Reinsch, Free University, Berlin
Alice-Mary Talbot, Dumbarton Oaks, Washington, D.C.

Εκδοτική Επιτροπή

Διευθυντής Έκδοσης

Καθηγητής Ταξίαρχης Γ. Κόλιας, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εκδοτική Επιτροπή

Χαράλαμπος Γάσπαρης, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Μαρία Γερολυμάτου, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Στυλιανός Λαμπάκης, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

Υπεύθυνοι Όλης

Χριστίνα Αγγελίδη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Αναστασία Γιαγκάκη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γεώργιος Καρδαράς, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Μαρίνα Κουμανούδη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Μαρία Λεοντσίνη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα
Γεράσιμος Μέριανος, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

Υπεύθυνος Βιβλιοκρισιών

Στυλιανός Λαμπάκης, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

Υπεύθυνος Επικοινωνίας

Νίκη Τσιρώνη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

Διεθνές Επιστημονικό Συμβούλιο

Jean-Claude Cheynet, Πανεπιστήμιο Sorbonne-Paris IV

Ευάγγελος Χρυσός, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Slobodan Ćurčić, Πανεπιστήμιο Princeton

Judith Herrin, King's College, Λονδίνο

Johannes Koder, Πανεπιστήμιο Βιέννης

Ljubomir Maksimović, Σερβική Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών, Βελιγράδι

Paolo Odorico, École des Hautes Études en Sciences Sociales, Παρίσι

Günter Prinzing, Πανεπιστήμιο του Mainz

Dieter Roderich Reinsch, Ελεύθερο Πανεπιστήμιο, Βερολίνο

Alice-Mary Talbot, Dumbarton Oaks, Ουάσιγκτον, D.C.

Τα *Βυζαντινά Σύμμεικτα* είναι η περιοδική έκδοση του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών / Τομέας Βυζαντινών Ερευνών / ΕΙΕ και αποτελούν τη συνέχεια του περιοδικού *Σύμμεικτα*.

Η υποβολή εργασιών προς δημοσίευση γίνεται ηλεκτρονικά στον δικτυακό τόπο του περιοδικού : www.byzsym.org. Οδηγίες προς συγγραφείς και άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στον ίδιο δικτυακό τόπο.

Διευθυντής έκδοσης: ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ Γ. ΚΟΛΙΑΣ
Εκδοτική Επιτροπή: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΑΣΠΑΡΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΥ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ

Ηλεκτρονική επεξεργασία-σελιδοποίηση: Κ. ΣΙΜΩΝΕΤΑΤΟΥ - Δ. ΡΕΓΚΛΗ

Διάθεση: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλεομ.: 210 7273629
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: bookstore@eie.gr

© Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

Byzantina Symmeikta is the periodical journal of the Institute for Historical Research / Section of Byzantine Research / NHRF and is the continuation of the journal *Symmeikta*.

Articles can be submitted electronically via the journal's website :

www.byzsym.org, where guidelines and further information for authors are available.

Executive Editor: TAXIARCHIS G. KOLIAS
Editors: CHARALAMBOS GASPARIS
ΜΑΡΙΑ GEROLYMATOU
STYLIANOS LAMPAKIS

Word processing-layout: CONSTANTINA SIMONETATOU – DIMITRA REGLI

Distribution: The National Hellenic Research Foundation
48, Vassileos Konstantinou, 116 35 Athens
Fax: (+ 30) 210 7273629
e-mail: bookstore@eie.gr

© The National Hellenic Research Foundation
Institute for Byzantine Research
Vassileos Konstantinou 48, 116 35 Athens - GR

ISSN : 1792-0450

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ – CONTENTS

ΑΡΘΡΑ/ARTICLES

- Ανδρέας Ε. ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ, “τοῦ βάρβαρον κλύδωνα βαρβάρων στόλῳ μετατρέποντος...”. Μία πρόταση ερμηνείας της ψηφιδωτής επιγραφής των κτιστών από τον ναό του Αγίου Δημητρίου. 11-28
- Γεώργιος ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ – Δημήτριος ΚΑΛΠΑΚΗΣ, The Mountains of the Moon: A puzzle of the Ptolemaic Geography. 29-66
- Γιώργος ΚΑΡΔΑΡΑΣ, Μεταξύ Αττίλα και Βαϊανού. Το Βυζάντιο και οι νομαδικοί λαοί από το 453 έως το 558. 67-109
- Μαρία ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Εκχώρηση γης σε μικρούς αγρότες-παροίκους την εποχή των Παλαιολόγων. 111-127
- Βασίλειος ΠΑΠΠΑΣ, Η μετάφραση του *Breviarium ab urbe condita* του Ευτροπίου από τον Νεόφυτο Δούκα (Α΄ τόμος) και το *Λεξικό των Ενδόξων ανδρών* του έργου (Β΄ τόμος). 129-155
- Theodora ΡΑΡΑΔΟΡΟΥΛΟΥ, The Terms ‘Ρωμαίος, Έλλην, Γραικός in the Byzantine Texts of the first Half of the 13th Century. 157-176
- Βασίλειος Δ. ΜΕΣΣΗΣ, Μεταβυζαντινοί σύνθετοι και ημισύνθετοι τετρακιδόνιοι σταυροειδείς εγγεγραμμένοι ναοί της Πελοποννήσου. 177-212
- Ελισάβετ ΜΑΛΛΑΡΙΑΓΑ, Η Βυζαντινή οικογένεια των Αγιοθεοδωριτών II: Μιχαήλ Αγιοθεοδωρίτης, πρωτονωβελισσιμοϋπέρτατος λογοθέτης του δρόμου και ορφανοτρόφος. 213-246
- John Richard MELVILLE-JONES, Constantinople as ‘New Rome’. 247-262
- Ευστρατία ΣΥΓΚΕΛΛΟΥ, Στρατός και κοινωνία στο ύστερο Βυζάντιο: το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα του Γεωργίου Γεμιστού Πλήθωνα. 263-291
- Βασιλική ΒΑΣΙΛΙΔΟΥ, Les relations entre l’ancienne et la nouvelle Rome sous Basile II et l’intrônisation d’Alexis Stoudite. 293-311
- Εκα ΤΣΗΚΟΙΔΖΕ, Η επανάσταση του Νικ. Φωκά και του Νικ. Ξιφία (1021-1022): η τελευταία εσωτερική κρίση στη βασιλεία του Βασιλείου Β΄ (976-1025) 313-330.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ/BOOK REVIEWS

- Radivoj RADIC
Α. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, *Το Χρονικό του ιερέα της Διοκλείας. Κείμενο, μετάφραση, σχόλια, τα πρόσωπα και ο χώρος*, Αθήνα 2012. 333-336
- Στυλιανός ΛΑΜΠΑΚΗΣ
Η. ΤΑΞΙΔΗΣ, *Μάξιμος Πλανούδης. Συμβολή στη μελέτη του corpus των επιστολών του* [Βυζαντινά Κείμενα και Μελέτες 58], Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, Θεσσαλονίκη 2012. 337-339
- Στυλιανός ΛΑΜΠΑΚΗΣ
P. SCHREINER – D. OLTROGGE, *Byzantinische Tinten-, Tuschen- und Farbrezepte*, Wien 2011. 341-346

Dimitris KRALLIS	A. SIMPSON, <i>Niketas Choniates: A Historiographical Study</i> , Oxford 2013.	347-351
Τξενη ΑΛΜΠΙΑΝΗ	SPIER, <i>Late Byzantine Rings. 1204-1453</i> , Reichert Verlag, Wiesbaden 2013.	353-357
Ειρήνη-Σοφία ΚΙΑΠΠΑΟΥ	D. KRALLIS, <i>Michael Attaleiates and the Politics of Imperial Decline in Eleventh Century Byzantium</i> , [Medieval and Renaissance Texts and Studies 422, Medieval Confluences Series 2], Tempe, Arizona 2012.	359-364
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΦΩΣΚΟΛΟΥ	A. WEYL-CARR – A. NICOLAIDES (eds.), <i>Asinou across Time: Studies in the Architecture and Murals of the Panagia Phorbiotissa, Cyprus</i> . Dumbarton Oaks Studies, 43. Washington, DC, 2012.	365-375
Marie-Helene BLANCHET	C. GASTGEBER – E. MITSIOU – J. PREISER-KAPPELLER (ed.), <i>The Register of the Patriarchate of Constantinople. An essential source for the history and Church of Late Byzantium</i> . Wien 2013.	377-382
Γιώργος ΚΑΡΔΑΡΑΣ	R. BORN, <i>Die Christianisierung der Städte der Provinz Scythia Minor: ein Beitrag zum spätantiken Urbanismus auf dem Balkan</i> (Wiesbaden 2012).	383-390
Γιώργος ΚΑΡΔΑΡΑΣ	M. WOLOSZYN, <i>Theophylaktos Simokates und die Slawen am Ende des westlichen Ozeans – die erste Erwähnung der Ostseeslawen?</i> , Κρακοβία 2014.	391-397
Στυλιανός ΛΑΜΠΙΑΚΗΣ	<i>Well Begun is Only Half Done: Tracing Aristotle's Political Ideas in Medieval Arabic, Syriac, Byzantine, and Jewish Sources</i> , ed. by V. SYROS [Medieval and Renaissance Texts and Studies, v. 388. Medieval Confluences series, v. 1], Tempe 2011.	399-402
Εφη ΡΑΓΙΑ	<i>Liquid and Multiple: Individuals and Identities in the Thirteenth-Century Aegean</i> , ed. G. SAINT-GUILLAIN, D. STATHAKOPOULOS, Monographies 35, Paris 2012	403-408
Ευγενία ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	T. VELMANS, <i>L'image byzantine ou la transfiguration du réel. L' espace, le temps, les hommes, la mort, les doctrines</i> , Paris, 2009.	409-412
Maria LEONTSINI	M. CHRONI, <i>Ἡ πανίδα στὴν διατροφή καὶ στὴν ἰατρικὴ στὸ Βυζάντιο, Σύλλογος πρὸς διάδοσιν Ὁφελίμων Βιβλίων</i> , Athens 2012.	413-415
Maria LEONTSINI	P. A. GIANNOPOULOS – A. G. K. SAVVIDES, <i>Μεσαιωνικὴ Πελοπόννησος. Βυζάντιο, Λατινοκρατία, Πρώιμη Τουρκοκρατία</i> , Herodotos Publications, Athens, 2013.	417-421
Μαρίνα ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ	<i>Documents Concerning Cyprus from the Hospital's Rhodian Archives: 1409-1459</i> , εκδ. K. BORCHARDT, A. LUTTRELL, E. SCHÖFFLER [Cyprus Research Centre. Texts and Studies in the History of Cyprus -LXVI], Λευκωσία 2011.	423-430
Βραχυγραφίες / Abbreviations.		431-435